

Nr 903

Av herr Grebäck m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om anslag till lantbrukshögskolan.

(Lika lydande med motion nr 710 i Första kammaren)

I 1968 års statsverksproposition skärs anslagen till jordbrukets prisreglering och särskilt stöd åt mindre jordbrukare ned med ca 60 milj. kr. De sammanlagda höjningarna på övriga områden inom jordbruksdepartementets verksamhet föreslås uppgå till 37 milj. kr., varav huvudparten avser täckning av lönestegringar. Jordbruksdepartementets anslag minskar därför med 23 milj. kr., vilket är förvånansvärt särskilt mot bakgrunden av de behov som föreligger för rationalisering av näringen och tidigare uttalanden angående angelägenheten av att påskynda jordbrukets effektivitetsutveckling.

Vad lantbrukshögskolans anslagsutveckling beträffar är den reella ökningen ytterst mager och den lägsta hittills sedan upprustningen påbörjades 1961. Högskolans totala anslag inklusive lantbruksbyggnadsförsöken uppräknas visserligen från 33 558 000 kr. till 37 505 000 kr. eller med 11,8 procent. Från denna ökning skall dock dragas de höjningar som har föranletts av organisatoriska omläggningar genom övertagandet av Alnarpsinstitutets administration och förvaltning, dvs. 1,15 milj. kr. Därvid minskar den nominella uppräkningsökningen till 8,4 procent. Huvudparten härav är föranledd av lönestegringar.

Vad gäller försöksverksamheten föreslås en höjning av anslaget med 665 000 kr. eller med 10 procent. Detta belopp åtgår emellertid praktiskt taget för att täcka beräknade löne- och prisstegringar under 1968/69.

Det framstår såsom utomordentligt olyckligt att några nya försöksserier inte möjliggörs med den föreslagna resurstilldelningen. Vid lantbrukshögskolan pågår för närvarande utbyggnad av nya djurstallar för nötkreatursförsök vid såväl Ultuna som Röbbäcksdalen. Dessa kan inte effektivt utnyttjas om inte försöksanslaget väsentligt uppräknas. Behoven av försök på detta område är också mycket framträdande. Särskilt gäller detta i fråga om mjölk- och köttproduktion, där produktiviteten är låg och inte möjliggör rimlig ersättning för insatta resurser. Väsentligt är här också att intensifiera försöksverksamheten i syfte att få fram nya produkter och högre kvaliteter. Utvecklingen mot ökad specialisering i växtodlingen samt användning av moderna, tunga jordbruksmaskiner kräver också ökad försöksverksamhet i syfte att undvika förstöring av jordstrukturen och för att möjliggöra att åkerjordens produktivitet kan upprätthållas även på längre sikt.

Det är därför i högsta grad oroväckande att departementschefen i årets statsverksproposition förutsätter att försöksverksamheten dimensioneras så att kostnads-

ökningar i fortsättningen ryms inom det föreslagna anslaget. Detta uttalande måste ofelbart leda till en nedrustning av den försöksverksamhet som bedrivs inom jordbruksnäringen. Försöksverksamheten innebär ju ingenting annat än en prövning av uppnådda forskningsresultat. Skall dessa forskningsresultat snabbt kunna föras ut i praktiken och tjäna till ledning för näringsutövarna måste försöksorganisationen förfoga över tillräckliga resurser härför.

Svårigheterna att få till stånd en till olika områden väl lokaliserad försöksverksamhet har genom den företagna omorganisationen av lantbruksnämnder och hushållningssällskap försvårats genom att det icke varit möjligt för lantbrukshögskolan att träffa avtal med mer än ett begränsat antal hushållningssällskap att under 1968 åta sig ansvaret för försöksverksamheten inom sina respektive områden. Övriga hushållningssällskap anser sig sakna både personella och ekonomiska resurser för att kunna ställa sig till förfogande. För att organisera verksamheten och få försöken utlagda i rätt tid måste nämligen hushållningssällskapen förskottera betydande medel som senare återbetalas av staten. Lantbruksnämnderna har visserligen formella möjligheter att åta sig försöksverksamhet men har icke tilldelats medel att förskottera erforderliga belopp härför.

För att förebygga en alltför långt gående stagnation eller rent av tillbakagång i försöksverksamheten bör enligt vår mening en ytterligare höjning av anslaget till försöksverksamheten ske från föreslagna 665 000 till 1 milj. kr.

I fråga om nya tjänster har endast erhållits en statsagronombefattning inom ämnet husdjursförädling (ägg- och fjäderfäproduktion). Därutöver föreslås att en laboratur i prydnadsväxtodling ändras till en professur. Högskolan erhåller visserligen därjämte en kanslistbefattning men skall å andra sidan omhänderta den kamerala och administrativa förvaltningen vid statens lantbrukskemiska laboratorium, där i stället avlöningsanslaget för extra arbetskraft m. m. minskar med 180 000 kr. Materielanslaget har endast uppräknats med 130 000 kr. eller med 3,6 procent.

Lantbrukshögskolans styrelse hade äskat ytterligare 3 högre forskartjänster, nämligen laboraturer i jordbearbetning och i lantbrukets anpassningsproblem samt en statsagronom på vattenvårdsområdet. Vidare hade på försöksanslaget äskats ytterligare ca 1 milj. kr. för att möjliggöra ökad försöksverksamhet, särskilt inom husdjursområdet.

Framför allt är det beklagligt att medel icke kunnat anvisas till en statsagronom på vattenvårdsområdet. Denna tjänst har föreslagits av 1965 års biologiutredning. För närvarande pågår forskningsverksamhet på detta område på högskolan genom docent Brink, men dennes docentförordnande utgår den 31/12 1968. Det vore ytterst olyckligt om verksamheten därvid måste nedläggas. Den berör ett område som är av synnerlig betydelse för lösandet av de stora vattenvårdsproblem som nu föreligger inom jordbruket framför allt i samband med utbyggandet av större djurbesättningar, övergång till svämutgödsling samt större andel av ensilage i foderstaterna.

Under åberopande av vad som ovan anförts hemställas,

- a) att riksdagen till Lantbrukshögskolan för försöksverksamhet för budgetåret 1968/69 måtte anvisa ett reservationsanslag av

8 085 000 kr.;

b) att riksdagen måtte bemyndiga Kungl. Maj:t att vid lantbrukshögskolan inrätta en tjänst som statsagronom i vattenvård.

Stockholm den 26 januari 1968

Elias Jönsson (fp)
i Ingemarsgården

Per-Eric Ringaby (h)

Erik Grebäck (cp)

Erik Larsson (cp)
i Norderön
